

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia ..... 2013 r.

w sprawie warunków, jakim powinna odpowiadać cela zabezpieczająca oraz izba izolacyjna, okresu przechowywania, sposobu archiwizowania lub brakowania dokumentacji dotyczącej osób umieszczonych w celi zabezpieczającej oraz izbie izolacyjnej, a także form tej dokumentacji oraz warunków oraz organizacji umieszczania osób w celi zabezpieczającej oraz izbie izolacyjnej

Na podstawie art. 28 ustawy z dnia .... 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Cela zabezpieczająca jest pomieszczeniem oświetlonym i ogrzewanym, znajdującym się na terenie zakładu karnego lub aresztu śledczego.

2. Cela zabezpieczająca powinna być urządzona w sposób uniemożliwiający dokonanie osobie w niej umieszczonej samouszkodzenia.

3. Cela zabezpieczająca składa się z:

1) pomieszczenia dźwiękochłonnego o powierzchni nie mniejszej niż 5 m²;

2) przedsionka.

4. Pomieszczenie dźwiękochłonne jest objęte monitorowaniem przez wewnętrzny system urządzeń rejestrujących.

5. Pomieszczenie dźwiękochłonne jest wyposażone w bezpieczną instalację przyzywową oraz sprzęt służący do monitorowania i oświetlenia, zabezpieczony przed dostępem osoby umieszczonej w celi zabezpieczającej.

6. Wejście do pomieszczenia dźwiękochłonnego zabezpieczone jest drzwiami wewnętrznymi typu więziennego z wizjerem oraz zewnętrznymi zapewniającymi izolację dźwiękową.

7. Przedsionek, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, jest wyposażony w trwale mocowane: stół, taboret, umywalkę i toaletę.

§ 2. Cella zabezpieczająca powinna znajdować się, w miarę możliwości, w pobliżu miejsca pełnienia służby funkcjonariusza dokonującego kontroli zachowania osoby umieszczonej w celi zabezpieczającej.

§ 3. 1. Przed umieszczeniem w celi zabezpieczającej osobę pozbawioną wolności poddaje się kontroli osobistej.

2. Do utrzymania higieny i spożycia posiłków osoba umieszczona w celi zabezpieczającej, na czas wykonania tych czynności, otrzymuje niezbędne przedmioty osobistego użytku.

3. Osoba umieszczona w celi zabezpieczającej, na czas pobytu w tej celi, otrzymuje odzież, bieliznę i pantofle, będące własnością zakładu karnego lub aresztu śledczego, a na czas określony w porządku wewnętrznym na sen - materac, koc, poduszkę i prześcieradło.

4. Osobie umieszczonej w celi zabezpieczającej należy zapewnić możliwość korzystania z posiłków oraz załatwienia potrzeb fizjologicznych.

§ 4. 1. Zachowanie osoby umieszczonej w celi zabezpieczającej podlega kontroli przez dowódcę zmiany w odstępach czasu nie przekraczających 2 godzin.

2. W trakcie kontroli, o której mowa w ust. 1, dowódca zmiany dokonuje oceny konieczności dalszego stosowania środków przymusu bezpośredniego.

3. W przypadku konieczności dokonania częstszej kontroli zachowania osoby umieszczonej w celi zabezpieczającej, do czynności tej dowódca zmiany może wyznaczyć innego funkcjonariusza.

4. Wyniki kontroli, o której mowa w ust. 1-3, odnotowuje się w dokumentacji z przebiegu służby dowódcy zmiany.

5. Dowódca zmiany realizując czynności, o których mowa w ust. 1 w czasie przeznaczonym na sen, określonym w porządku wewnętrznym zakładu karnego lub aresztu śledczego, nie dokonuje oceny konieczności dalszego stosowania środków przymusu bezpośredniego.

6. Osobę umieszczoną w celi zabezpieczającej poddaje się, w porze dziennej, oddziaływaniom wychowawczym lub psychologicznym, nie rzadziej niż jeden raz.

7. Wyniki oddziaływań wychowawczych oraz psychologicznych odnotowuje się w dokumentacji osobopoznawczej osoby pozbawionej wolności.

8. Zakres pomocy medycznej udzielonej osobie umieszczonej w celi zabezpieczającej odnotowuje się w dokumentacji medycznej.

§ 5. 1. Notatkę dotyczącą umieszczenia osoby pozbawionej wolności w celi zabezpieczającej, o której mowa w art. 51 ustawy z dnia . . . . 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. . . .), zwanej dalej: „ustawą”, wraz z nośnikiem zawierającym zapis z urządzeń rejestrujących pobyt w tej celi, dołącza się do dokumentacji osobopoznawczej osoby pozbawionej wolności.

2. Okres przechowywania, sposób archiwizowania lub brakowania dokumentacji dotyczącej umieszczenia osoby pozbawionej wolności w celi zabezpieczającej określają odrębne przepisy, właściwe dla dokumentacji osobopoznawczej osoby pozbawionej wolności.

§ 6. 1. Izba izolacyjna jest pomieszczeniem ogrzewanym i oświetlonym, o powierzchni co najmniej 5m², znajdującym się na terenie zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich.

2. Izba izolacyjna jest wyposażona w trwale przymocowane do podłogi: stół, krzesło i łóżko.

3. Izba izolacyjna powinna być urządzona w sposób uniemożliwiający dokonanie przez nieletniego samouszkodzenia.

4. Izba izolacyjna jest objęta monitorowaniem przez wewnętrzny system urządzeń rejestrujących.

5. Sprzęt służący do monitorowania i oświetlenia izby izolacyjnej jest zabezpieczony przed dostępem nieletniego umieszczonego w tej izbie.

§ 7. Izba izolacyjna powinna znajdować się, w miarę możliwości, w pobliżu miejsca pełnienia służby przez pracownika dokonującego kontroli zachowania nieletniego umieszczonego w izbie izolacyjnej.

§ 8. W izbie izolacyjnej nieletnich umieszcza się pojedynczo.

§ 9. Przed umieszczeniem w izbie izolacyjnej należy nieletniemu odebrać przedmioty, które mogą być niebezpieczne dla życia lub zdrowia nieletniego lub innych osób, w szczególności przedmioty o ostrych krawędziach, okulary, pas, szelki, sznurowadła i zapalki.

2. Do utrzymania higieny i spożycia posiłków nieletni, na czas wykonania tych czynności, otrzymuje niezbędne przedmioty osobistego użytku.

3. Nieletniemu umieszczonemu w izbie izolacyjnej należy zapewnić możliwość korzystania z posiłków oraz załatwienia potrzeb fizjologicznych.

§ 10. 1. Stan fizyczny i zachowanie nieletniego umieszczonego w izbie izolacyjnej podlega systematycznemu sprawdzaniu. Sprawdzenia tego dokonuje pracownik ochrony placówki lub wychowawca, wyznaczony przez dyrektora zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich, nie rzadziej niż co 15 minut. Sprawdzenie polega na wejściu pracownika do izby izolacyjnej i zbadaniu stanu zabezpieczeń oraz zachowania nieletniego.

2. Nieletniego umieszczonego w izbie izolacyjnej należy objąć wzmożonym oddziaływaniem psychologiczno-pedagogicznym, które powinno zmierzać w szczególności do rozładowania napięcia emocjonalnego i wyeliminowania agresji.

3. Zakres i wyniki oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego odnotowuje się w dokumentacji nieletniego prowadzonej przez zakład poprawczy i schronisko dla nieletnich.

§ 11. Notatkę dotyczącą umieszczenia nieletniego w izbie izolacyjnej, o której mowa w art. 51 ustawy, wraz z nośnikiem zawierającym zapis z urzędzeń rejestrujących pobyt w tej izbie, dołącza się do akt osobowych nieletniego.

2. Okres przechowywania, sposób archiwizowania lub brakowania dokumentacji dotyczącej umieszczenia nieletniego w izbie izolacyjnej określają odrębne przepisy, właściwe dla akt osobowych nieletniego.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 5 czerwca 2013 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

W dniu 5 czerwca 2013 r. wchodzi w życie przepisy *ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej* (druki sejmowe nr 1140 i 1234), zwanej dalej: „ustawą”.

Przepisy wskazanej wyżej ustawy określają szczegółowo katalog środków przymusu bezpośredniego i warunki ich użycia lub wykorzystania, a także podmioty uprawnione do użycia i wykorzystania tych środków.

W art. 28 ustawy upoważniono Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunków, jakim powinna odpowiadać cela zabezpieczająca oraz izba izolacyjna, w tym ich budowy i wyposażenia, minimalnej powierzchni pomieszczeń cel i izb oraz warunków lokalizacji tych pomieszczeń,
- 2) okresu przechowywania, sposobu archiwizowania lub brakowania dokumentacji dotyczącej osób umieszczonych w celi zabezpieczającej oraz izbie izolacyjnej, a także form tej dokumentacji,
- 3) warunków oraz organizacji umieszczania w celi zabezpieczającej oraz izbie izolacyjnej osób

– kierując się potrzebą zapewnienia poszanowania praw osób, które są umieszczane w celi zabezpieczającej lub izbie izolacyjnej.

W przepisie art. 26 ustawy określono przypadki, w których dopuszczalne jest umieszczenie w celi zabezpieczającej osoby pozbawionej wolności w celu jej czasowego odosobnienia. Jednocześnie wskazano, że osoba pozbawiona wolności nie może być umieszczona w celu zabezpieczającej na okres dłuższy niż 48 godzin, a nadto, że w celi zabezpieczającej można umieścić więcej niż jedną osobę tylko w przypadku, gdy bezpieczne odosobnienie tych osób w innych pomieszczeniach jest niemożliwe. W przypadku braku możliwości umieszczenia osoby pozbawionej wolności w celi zabezpieczającej można tę osobę umieścić w innym pomieszczeniu zapewniającym odosobnienie.

Z kolei w przepisie art. 27 ustawy wskazano przypadki, gdy nieletniego można umieścić w izbie izolacyjnej w celu jego czasowego odosobnienia, a nadto wskazano, iż nieletni nie może być umieszczony w izbie izolacyjnej na okres dłuższy niż 48 godzin, zaś

nieletni, który nie ukończył 14 lat, na okres dłuższy niż 12 godzin. Dodatkowo wskazano w przepisach, iż izba izolacyjna jest pomieszczeniem dźwiękochłonnym i monitorowanym.

Pomimo zatem jednobrzmiącego upoważnienia ustawowego w odniesieniu zarówno do celu zabezpieczającego, jak i do izby izolacyjnej, z przyczyn oczywistych (użycie różnych środków przymusu bezpośredniego, różne kategorie osób, wobec których środki te są stosowane, odmienna regulacja ustawowa w odniesieniu do każdego z tych środków) uzasadnione są różnice w uregulowaniu kwestii objętych delegacją w odniesieniu do obu tych środków.

Kwestie dotyczące warunków, jakim powinna odpowiadać cela zabezpieczająca, w szczególności odnośnie do jej budowy i wyposażenia, zostały co do meritum uregulowane w sposób tożsamy z regulacją przyjętą w obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. Nr 147, poz. 983), podobnie jak regulacje w przedmiocie tej samej materii w odniesieniu do izb izolacyjnych, które bazują na obowiązujących do dnia 31 grudnia 2011 r. przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu użycia środków przymusu bezpośredniego wobec nieletnich umieszczonych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (Dz. U. Nr 48, poz. 248).

W odniesieniu do cel zabezpieczających doprecyzowano, stosownie do treści upoważnienia, iż powierzchnia pomieszczenia dźwiękochłonnego, stanowiącego część celi, znajduje się na terenie zakładu karnego lub aresztu śledczego, a jej powierzchnia jest nie mniejsza niż 5 m². Podobnie dotychczasową regulację odnośnie do izb izolacyjnych uzupełniono o wskazanie, iż izba taka jest zlokalizowana na terenie zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich, zaś powierzchnia izby nie może być mniejsza niż 5 m².

Lokalizacji celi i izby dotyczą również te przepisy, które wskazują, iż pomieszczenia te powinny znajdować się w pobliżu miejsca pełnienia służby funkcjonariusza (pracownika) kontrolującego zachowanie osadzonego (nieletniego).

Warunki oraz organizacja umieszczania osób pozbawionych wolności w celi zabezpieczającej oraz nieletnich w izbie izolacyjnej stanowią w istocie powielenie dotychczasowych rozwiązań w tej materii, ukształtowanych przez przepisy powołanych wyżej rozporządzeń Rady Ministrów.

Ustawodawca w przepisach art. 51 i nast. ustawy w sposób szczegółowy uregulował sposób dokumentowania stosowania środków przymusu bezpośredniego, w tym celu zabezpieczającej i izby izolacyjnej. Pomimo odmienności w stosunku do dotychczasowych rozwiązań co do formy dokumentu wytwarzanego w związku ze stosowaniem środka przymusu bezpośredniego, nie ulega wątpliwości, że notatka, o której mowa w powołanych przepisach ustawy, tak jak do tej pory notatka służbowa, stosowana w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej (por. § 3 ust. 4 rozporządzenia z 2010 r.), oraz protokół, sporządzany w zakładach dla nieletnich (por. § 12 ust. 1 rozporządzenia z 2011 r.), jako istotny dokument pozwalający nie tylko na kontrolę zasadności użycia środka przymusu bezpośredniego, ale również obraz działań o charakterze resocjalizacyjnym i wychowawczym, podejmowanych wobec osadzonego (nieletniego) – powinny trafić do stosownej dokumentacji prowadzonej w odniesieniu do osadzonych (nieletnich) w zakładach (aresztach, schroniskach), zatem, w przypadku osoby pozbawionej wolności – do jej dokumentacji osobopoznawczej, a w przypadku nieletniego – do jego akt osobowych. Notatka powinna być nadto uzupełniona o zapis z monitoringu celi (izby).

Mając powyższe na uwadze przyjęto, że zarówno w odniesieniu do okresu przechowywania, jak i brakowania dokumentacji dotyczącej użycia regulowanych w rozporządzeniu środków przymusu bezpośredniego, zastosowanie powinny znaleźć właściwe przepisy regulujące postępowanie z dokumentacją osobopoznawczą osób pozbawionych wolności i z aktami osobowymi nieletnich, brak jest bowiem racjonalnego uzasadnienia do stosowania odmiennych zasad w odniesieniu do notatek, o których mowa w art. 51 i nast. ustawy.

Datę wejścia w życie projektowanego rozporządzenia oznaczono w sposób tożsamy z datą wejścia w życie ustawy.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 11 ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

- funkcjonariusze Służby Więziennej,
- pracownicy zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich,
- osoby pozbawione wolności umieszczane w celi zabezpieczającej
- nieletni umieszczani w izbie izolacyjnej.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania dyrektorom zakładów karnych i aresztów śledczych, Polskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Zakładów Poprawczych i Schronisk Dla Nieletnich, dyrektorom zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka oraz Rzecznikowi Praw Dziecka.

Projekt zostanie również przedstawiony Rzecznikowi Praw Obywatelskich do wiadomości.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projektowana regulacja nie spowoduje wzrostu wydatków z budżetu państwa.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja nie wywrze wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny.